

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon +45 48 20 50 00
Direkte 4820 5522
Fax +45 48 20 56 61
Web www.regionh.dk

Att.: Chefkonsulent Kåre Jarl

CVR/SE-nr: 30 11 36 83

Dato: 13. august 2008

Høring af udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har udsendt brev af 30. juni 2008 vedr. høring af udkast til lov om ændringer af forskerpatentloven med henblik på evt. bemærkninger.

Region Hovedstaden finder det positivt, at der med forslaget ændres på konkrete forhold, der i dag udgør begrænsninger for regionens muligheder for at udnytte forskningsresultaternes kommercielle potentiale.

Region Hovedstaden foreslår imidlertid, at forslaget justeres/præciseres yderligere på følgende områder:

- For at undgå fortolkningsspørgsmål om lovens anvendelsesområde foreslås det, at det i § 2 præciseres, at loven gælder for opfindelser gjort af en arbejdstager som led i arbejdet eller inden for den pågældendes arbejdsområde.
- For at sikre optimal kommerciel udnyttelse af institutionernes opfindelser foreslås det, at institutionens ret til at indgå aftale om at generhverve rettigheder jf. § 14 også omfatter rettigheder til evt. videreudviklinger af opfindelsen, som samarbejdspartneren/virksomheden har gjort på egen hånd.
- For at sikre at der kan skabes en bæredygtig teknologisk platform i forbindelse med fx selskabsetablering, foreslås det, at institutionerne får mulighed for at erhverve rettigheder fra tredjemand, selvom de ikke udspringer af et konkret samarbejde.

Hvis der er spørgsmål til ovenstående, kan specialkonsulent Karin Jørgensen kontaktes, telefon 4820 5522, e-mail: karin.jorgensen@regionh.dk

Med venlig hilsen

Joost Nielsen
Direktør

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Att. Kåre Jarl

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Hermed fremsendes kommentarer til ovennævnte lovudkast – på vegne Region Nordjylland.

1. Det anføres i § 16, stk. 2, at forskningsinstitutionen må oppebære indtægter ved overdragelse af rettigheder i form af udbytte - men det må vel forstås således, at forskningsinstitutionen derved også kan oppebære indtægter i form af vederlag for senere afståelse af ejerandele - som principielt ikke er at anse for udbytte.

2. Det bør afklares i bemærkningerne til lovforslaget om hjemlen til deltagelse i private selskaber skal betragtes isoleret - eller om hjemlen skal ses i sammenhæng med øvrig lovgivning om regionernes selskabsdeltagelse.

Det bør således præciseres, om der ved regionens modtagelse af ejerandele efter § 16 stk. 2 forudsættes, at regionens selskabsdeltagelse er hjemlet i - og opfylder kriterierne i Sundhedslovens § 78, stk. 3 og bkg. nr. 1057 af 21/10-2006 § 11 - herunder vilkåret om, at regionsrådet ikke kan indgå i samarbejder, som har til formål at opnå fortjeneste - samt vilkåret om, at selskabsdeltagelse forudsætter Sundhedsministerens godkendelse.

Med venlig hilsen

Peter Larsen
Vicekontorchef

**Regionssekretariatet
Juridisk Kontor**

Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8300
9220 Aalborg Øst
Tlf.: 9635 1000
Fax: 9815 2009
www.rn.dk

Direkte: 96 35 10 50

Ref.: Peter Larsen

Journalnummer: 1-10-70-0002-0

Dato: 14-08-2008

A A R H U S U N I V E R S I T E T

Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

PATENT- OG
KONTRAKTENHEDEN
Merete Raahauge

Dato: 11. august 2008
Journalnr: AU-2008-600-017
Reference: mr

Direkte tlf: 8942 1138
Direkte fax: 8613 5910
E-post: mr@adm.au.dk

Afsenders CVR-nr:
41-82-66-14

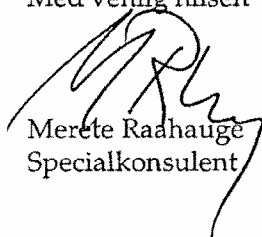
Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Det fremsendte lovudkast giver anledning til følgende kommentarer fra Aarhus Universitet:

Ordlyden af § 14 a. virker umiddelbart vanskeligt tilgængelig, men de i bemærkningerne anførte eksempler synes at dække universiteternes behov. På denne baggrund vurderes § 14 a. også at være dækkende.

Forslaget til § 15, stk. 1, giver universiteterne hjemmel til at afholde udgifter til erhvervelse mv. af patenterbare opfindelser, brugsmodeller og edb-programmer. Imidlertid er der også et konkret behov for at kunne afholde udgifter til erhvervelse, beskyttelse og overdragelse af plantenyheder frembragt af institutionernes ansatte samt de med disse rettigheder forbundne varemærker. Dette behov synes ikke at være dækket af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Merete Raahauge
Specialkonsulent

DANSKE UNIVERSITETER

11 AUG. 2008

J.NR.
LØBENR.

2008-5811-01
6

Aarhus Universitet
Patent- og Kontraktenheden
Fredrik Nielsens Vej 7
Bygning 1444
8000 Århus C
Tlf: 8942 1111

Ruth Jacobsen

Fra: Nina Schjoldager [NS@adm.aau.dk]

Sendt: 11. august 2008 13:06

Til: RKS

Cc: Journalen; Niels Maarberg Olesen, AAU; Frede Blaabjerg, AAU; Per Marc Pedersen; Ulla Kær Pedersen; Peter Rasmussen; Morten Dahlgaard Andersen; Thomas Hardahl; Søren Ballegaard; John K. Pedersen; Kåre Jarl; Lis Thygesen; Peter Plenge, AAU

Emne: Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov nr. 347 af den 2. juni 1999 om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Til Danske Universiteter,

Aalborg Universitet v/Patent- og kontraktenheden har gennemgået det fremsendte forslag til lov om ændring af lov nr. 347 af den 2. juni 1999 om opfindelser gjort ved offentlige forskningsinstitutioner.

Vi mener, at udkastet svarer meget godt overens med de ønsker vi tidligere har fremsendt til ministeret med hensyn til nye lovhjemler og udgiftshjemler. Lovforslaget vil uden tvivl indebære en styrkelse af universitetets muligheder til kommerciel udnyttelse af patenterbare opfindelser så vel som edb-programmer. Derudover har vi ingen bemærkninger til forslaget.

På vegne af Aalborg Universitet,

Med venlig hilsen
Nina Schjoldager
Specialkonsulent, cand. jur

Patent- og kontraktenheden

DANSKE UNIVERSITETER

11 AUG. 2008

J.NR.
LØBENR.

2008 - 5811-01
5

Forsknings-og Innovationsstyrelsen
Ministeriet for Videnskab teknologi og Udvikling
Bredgade 40
1260 København K

15. august 2008
Kco/sus

Vedr. Høring over udkast til lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven).

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har den 30. juni 2008 sendt ovennævnte lovudkast til høring blandt myndigheder, organisationer og institutioner, herunder Danmarks Tekniske Universitet.

Danmarks Tekniske Universitet finder at ændringerne dækker det hjemmelsbehov, universitetet har for kunne gennemføre en erhvervsmæssig nyttiggørelse af universitetets forskningsresultater på en fleksibel og hensigtsmæssig måde.

Dog er det DTU's opfattelse at hjemlen til at udbetale vederlag til ophavsmænd til edb-programmer bør genovervejes. Bemærkninger hertil fremgår nedenfor.

Endvidere er det DTUs opfattelse, at en lovændring, der forlænger fristerne i § 11 stk. 1 og § 11 stk. 2 også kunne bidrage til at skabe større fleksibilitet i arbejdet med den erhvervsmæssige nyttiggørelse.

De nævnte bestemmelser i §11 fastsætter en frist på 2 måneder inden for hvilken institutionens beslutning om overtagelse af retten til en opfindelse skal tages, og de fastsætter samme frist for hvor længe en opfinder kan pålægges at undlade at offentliggøre sin opfindelse. I praksis er det ikke realistisk at tilvejebringe et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag inden for 2 måneder. Det er derfor i hvert enkelt tilfælde nødvendigt at indgå aftaler om forlængelse af fristerne med opfinderne.

Til de enkelte paragraffer har universitetet følgende bemærkninger:

Ændring 1 §2:

Henvisningen i § 2, 2) til § 12, en paragraf der omhandler arbejdstageres krav på vederlag, og til § 14, en paragraf der omhandler aftalekompetence, synes ikke logisk.

Det forslås, at teksten ændres til:

" 2) for erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder overtaget af institutionen jf. §§ 8 og 14 a stk. 1"

Ændring 4 § 14.

Indsættelse af de nye hjemmelsbestemmelser i den nuværende § 14, som omhandler henholdsvis institutionens og arbejdstagerens aftalekompetence i forhold til tredjemand – synes ikke logisk. Lovteksten forstås bedre, hvis de nye muligheder for overtagelse af rettigheder beskrives i lovteksten umiddelbart efter de allerede gældende muligheder, d.v.s. i forlængelse af § 8.

I § 14 a foreslår vi, at studerende, der ikke er ansat, nævnes eksplicit i lovteksten.

Teksten i 1) kunne lyde: "efter aftale med en studerende, der ikke er ansat på institutionen, eller en anden part som led i deres indbyrdes samarbejde, der helt eller delvist er finansieret af offentlige midler, eller". Begrundelsen for forslaget er, at en studerende ikke nødvendigvis vil være en egentlig juridisk part i samarbejdet og dermed omfattet af ordlyden i § 14 a.

I § 14 Stk. 2 foreslås det, at ordet "erhvervsmæssigt" tilføjes, så der kommer til at stå: "Institutioner, som udnytter ophavsrettigheder til edb-programmer erhvervsmæssigt, kan...." Begrundelsen for tilføjjelsen er at forhindre, at institutionerne mødes med krav om betaling af vederlag for den brug, der gøres på institutionen (den interne udnyttelse).

Det er i øvrigt DTU's opfattelse, at hjemlen til at udbetale vederlag til ophavsmænd til edb-programmer på lige fod med opfindere af patenterbare opfindelser, bør genovervejes.

Det er forskellige ejerforhold, der gør sig gældende for de to rettighedstyper, idet arbejdsgiveren som udgangspunkt har ophavsretten til programmer udarbejdet af en medarbejder under dennes arbejde jf. § 59 i lov om ophavsret, mens udgangspunktet i forskerpatentloven er, at retten til en opfindelse tilhører opfinderen, og derfor skal den formelt overdrages til institutionen. Hvis institutionen indgår en aftale om betaling af et vederlag til en ophavsmand, så vil institutionen dels allerede have betalt den ansatte løn for at udvikle programmet og dels betale for en ydelse, som institutionen allerede ejer efter lovgivningen.

Hjemlen til betaling af vederlag til opfindere i opfinderloven er en parallel til Lov om arbejdstageres opfindelser Lov nr. 131 af 18.03.86, medens Ophavsretslovens § 59 netop fastslår at ejerskabet til programmer tilhører arbejdsgiver. Nyskabelse der giver mulighed for at betale vederlag til ophavsmænd til programmer findes derfor uheldig.

I praksis vil det samtidig være uhyre vanskeligt for et universitet at administrere sådanne vederlagsbetalinger, idet der ofte vil være mange ophavsmænd fra forskellige institutioner til et edb-program, som kan bestå af utallige programstumper og opdateringer. Desuden vil institutionerne blive pålagt en stor administrativ byrde i, og med at ophavsretten har gyldighed i 70 år regnet fra ophavsmandens død.

Ifølge lovudkastet er det uklart, om der er hjemmel til at vederlagsaftale kan indgås for allerede foreliggende programmer, der først kommer i markedet efter den 1. januar 2009, eller om hjemlen angår aftaler om programmer, der først opstår efter 1. januar 2009.

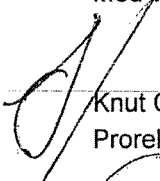
DTU anbefaler at der ikke introduceres en hjemmel til at yde vederlag for software i loven. Men hvis muligheden indskrives bør der gælde ensartede regler for alle institutioner. Det skal ikke være en option, som nogle institutioner kan benytte.

Ændring 5 § 15

Det foreslås præciseret, at hjemlen også omfatter udgifter i forbindelse med kommercialisering.

Henvisningen til § 14-14b foreslås ændret til en henvisning til § 14 a og b

Med venlig hilsen

Knut Conradsen
Prorektor

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Danske Universiteter

Fiolstræde 44, 1. th.

1171 København K

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (Erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder m.v.)

7. AUGUST 2008

Københavns Universitet finder det glædeligt, at de mangler og svagheder i lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner som påpeget i Danske Universiteter brev til Forsknings- og Innovationsstyrelsen august 2007 er blevet taget til efterretning og er kommet til udtryk i styrelsens ændringsforslag til lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner. De foreslåede lovændringer vil lette universiteternes arbejde med kommercialisering og nyttiggørelse af forskningsresultater.

DIR 3532 7054

kala@adm.ku.dk

REF: KALA

Københavns Universitet har i øvrigt ingen kommentarer til lovforslaget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Karen Laigaard'.

Karen Laigaard
Kontorchef for Teknologioverførsel

DANSKE UNIVERSITETER

- 8 AUG. 2008

J.NR.
LØBENR.

2008-58.11-01
3

Ruth Jacobsen

Fra: Kirsten Dybvad Mikkelsen [kmi@ruc.dk]
Sendt: 11. august 2008 15:25
Til: RKS
Cc: Journalen
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Under henvisning til Danske Universiteters skrivelse af 30. juni 2008 skal Roskilde Universitetscenter meddele, at ovennævnte lovforslag ikke giver anledning til bemærkninger fra vor side.

Venlig hilsen

Kirsten Dybvad Mikkelsen
Juridisk specialkonsulent, cand.jur.
Rektorsekretariatet
Roskilde Universitetscenter
4000 Roskilde
Tlf. direkte 46 74 3159

DANSKE UNIVERSITETER

11 AUG. 2008

J.NR.
LØBENR.

2008-5811-01

7

Ruth Jacobsen**Fra:** Karoline Pinholt [kpi@sdu.dk]**Sendt:** 11. august 2008 10:50**Til:** RKS**Cc:** journal mailbox; Kirsten Fly Malling; Jørgen Schou, SDU; Lars Engelstoft; Jens Oddershede, SDU; Connie Bang Jensen, SDU; Per Overgaard Nielsen, SDU**Emne:** hørings svar (erhvervsmæssig nyttiggørelse af rettigheder m.v.)

Sekretariatet
 Danske Universiteter
 Fiolstræde 44, 1. th.
 1171 København K

Syddansk Universitets j.nr. 647.

Danske Universiteter har ved e-mail af 30. juni 2008, j.nr. 2008-5811-01, anmodet universitetet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Syddansk Universitet har følgende bemærkninger til lovudkastet:

Omfatter § 14a, stk. 1, nr. 1) "indbyrdes samarbejde" også tilfælde hvor en studerende og dennes vejleder i fællesskab gør en opfindelse i forbindelse med en specialeopgave? Det er vigtigt for universitetet at få mulighed for ved aftale at kunne erhverve rettigheder fra studerende og fra andre institutioner. Muligheden er imidlertid begrænset til de tilfælde, hvor der er tale om et indbyrdes samarbejde, der er helt eller delvist finansieret af offentlige midler. Det fremgår af bemærkningerne til § 14 a, stk. 1, at der tænkes på de tilfælde, hvor f.eks. en studerende som et led i sit studium indgår i et forskningsprojekt med institutionens forskere. Der kan tænkes tilfælde, hvor det vil være hensigtsmæssigt at kunne aftale en overdragelse af rettigheder i forbindelse med vejledning af studerende om bachelor – og specialeprojekter, hvor vejlederen faktisk har en procentvis andel af projektet/opfindelsen.

§ 14a nævner af gode grunde ikke, at institutionerne kan erhverve rettigheder til edb-programmer udviklet af en arbejdstager. Det er nemlig ikke nødvendigt eftersom det allerede følger af Ophavsretslovens § 59, at rettighederne tilkommer arbejdsgiveren. At § 14a ikke henviser til § 59 betyder imidlertid, at den nye § 15, stk. 1 ikke giver hjemmel til at afholde udgifter til edb-programmer udviklet af en arbejdstager, og det må være en fejl.

Det er endvidere med forslaget muligt at modtage ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar end aktieselskaber, og det er en god ide. Det ville dog være hensigtsmæssigt, hvis universitetet udover at kunne indskyde rettigheder som apportindskud i selskaber også havde mulighed for at støtte disse selskaber med kontante midler, hvis selskabet var stiftet som led i en kommercialisering af en af universitetets opfindelser.

Endelig ser universitetet gerne at § 15, stk. 1 præciseres, således at institutionen får hjemmel til at indgå aftale med en studerende om, at institutionen overtager rettighederne mod at den studerende vederlagsmæssigt ligestilles med en arbejdstager i stedet for at betale en kontant købesum for en opfindelse m.v.

På rektors vegne

e.b.

DANSKE UNIVERSITETER
 2008-5811-01
 11 AUG. 2008 4
 J.NR.
 LØBENR.

11-08-2008

Med venlig hilsen

Karoline Pinholt

Specialkonsulent, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1044
Mobil 6011 1044
Fax 6550 1090
Email kpi@sdu.dk
Web <http://Intern.sdu.dk/enheder/ledelsessekr/ansatte/kap-4375/>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Campusvej 55 • 5230 Odense M • Tlf. 6550 1000 • www.sdu.dk

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Att.: Kontorchef Thomas Alslev Christensen
Bredgade 40
1260 København K

Sekretariatet
J.nr. GEUS
Ref. amk

14. august 2008

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Hermed fremsendes GEUS' bemærkninger til ovennævnte udkast til lov.

Ad § 1, pkt. 4. vedr. ny bestemmelse (14b) - Som teksten er formuleret i udkastet til bestemmelsen gives en hjemmel til - efter en overdragelse til tredjemand som efterfølgende opgiver at nyttiggøre retten erhvervsmæssigt - at indgå en aftale med tredjemanden om at generhverve rettighederne. I bemærkningerne til bestemmelsen anføres, at adgangen for institutionen til at få overdragne rettigheder tilbage "i et vist omfang på forhånd kunne reguleres". Det fremgår videre, at denne begrænsning er baseret på en forudsætning, om at institutionen skal "købe" rettighederne tilbage.

Det ønskelige ville være, hvis bestemmelsen gav hjemmel til, at institutionen allerede ved indgåelsen af aftalen om overdragelse kunne indgå en forhåndsaf tale om fakultativ tilbagetagelsesret i tilfælde af "bristede" forudsætninger om erhvervsmæssig nyttiggørelse.

Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at i det omfang en tilbagetagelse vil være forbundet med udgifter for institutionen - idet dette ikke nødvendigvis bør forudsættes at være tilfældet - påhviler det institutionen at sikre, at fornøden hjemmel/bevilling hertil er afklaret: Det vil da være uafhængigt af den ovenfor foreslåede hjemmel til forhånds - samtidigt med overdragelsesaftalen - at sikre aftale om tilbagetagelse.

Ad § 2 - ikrafttrædelse - fremgår det, at datoen for ikrafttrædelse er 1. januar 2009 for hele loven.

Af bemærkningerne til udkastets § 1, nr. 2, fremgår, at der er tale om en konsekvensrettelse som følge af den vedtagne lov om GEUS, der trådte i kraft 7. juni 2007. I lovbemærkningerne til lov om GEUS er det forudsat, at de ansatte medarbejdere ved GEUS fortsat var omfattet af lov om

GEUS
De Nationale Geologiske
Undersøgelser for Danmark
og Grønland
Øster Voldgade 10
1350 København K

Tlf. 38 14 20 00
Fax 38 14 20 50

CVR-nr. 55 14 50 16
EAN-nr. 5798000866003

geus@geus.dk
www.geus.dk

*GEUS er en forsknings- og
rådgivningsinstitution
i Klima- og
Energi ministeriet*

opfindelser var offentlige forskningsinstitutioner. Ikrafttræden for denne bestemmelse foretrækkes derfor at være snarest muligt efter den endelige vedtagelse af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Anne Merete Koefoed
Personalechef

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
kja@fi.dk

Det Frie Forskningsråds høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentlovgivningen)

Det Frie Forskningsråd finder det meget vigtigt, at forskningsresultater og ideer nyttiggøres, men gør samtidig opmærksom på, at kommercialisering ikke er eneste måde at nyttiggøre ideer på.

Rådet har ved gennemgangen af materialet særligt hæftet sig ved, at edb-programmer gentagne gange fremhæves i lovforslaget. Selvom lovforslaget tilsyneladende ikke sigter mod at modarbejde udvikling og frigivelse af open source software, kan lovforslaget give det indtryk, at det ikke er acceptabelt at udgive edb-programmer som open source. Derfor foreslår rådet, at det fremhæves i de tilknyttede lovbemærkninger, at det ikke er hensigten at modarbejde frigivelsen af open source software. Det er i den forbindelse værd at hæfte sig ved, at man uden open source software udviklet af forskere ved offentlige institutioner, ikke i dag havde haft e-mail eller internet.

Lovforslaget begrundes med muligheden for øgede indtægtsmuligheder for de offentlige forskningsinstitutioner. Rådet finder, at eftersom det eksisterende grundlag ikke har den effekt, er det tvivlsomt, hvorvidt en udvidelse af genstandssfæren (edb-programmer) og opfinderkredsen (private samarbejdsparter og studerende) vil afhjælpe det forhold.

Endeligt bifalder rådet, at lovforslaget giver adgang til, at institutionerne kan modtage betaling for immaterielle rettigheder til ejerandele i anpartsselskaber på lige fod med ejerandele i aktieselskaber.

På vegne af Det Frie Forskningsråd

Jens Christian Djurhuus
Bestyrelsesformand

14. august 2008

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Linn Hoff Jensen
Telefon 3544 6261
Telefax 3544 6201
E-post lihj@fi.dk

Sagsnr. 08-039832
Dok nr. 647656
Side 1/1

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Innovationspolitisk Center
Bredgade 40
1260 København K

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Danish Agency for Science
Technology and Innovation

Ministry of Science
Technology and Innovation

**Rådet for
Teknologi og Innovation**

21. august 2008

Høringsvar om revision af forskerpatentloven

Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) har til opgave at rådgive videnskabsministeren om tilrettelæggelsen og udviklingen af indsatsen for at styrke den fremtidige vækst og innovation i erhvervslivet. Herunder har RTI til opgave at rådgive om udnyttelse og kommercialisering af forskningsresultater og aktiviteterne med teknologioverførsel ved offentlige forskningsinstitutioner.

RTI står på denne baggrund for den løbende monitorering og dokumentation af forskningsinstitutionernes aktiviteter med teknologioverførsel, lige som kommercialiseringen af forskningsresultater indgår som et centralt for indsatsområde i Rådets handlingsplan, InnovationDanmark.

Som det centrale rådgivningsorgan på området bakker RTI op om den foreslåede ændring af forskerpatentloven. Rådet finder det væsentligt, at der sker en styrket erhvervsmæssig nyttiggørelse af ideer og opfindelser fra den offentlige forskning og anbefaler i den forbindelse, at universiteterne som foreslået gives større fleksibilitet i arbejdet med teknologioverførsel. Det gælder ikke mindst muligheden for at omsætte rettigheder til opfindelser skabt af studerende og eksterne i samarbejde med universiteternes forskere og muligheden for institutionerne til at modtage betaling for patentrettigheder i form af ejerandele i anpartsselskaber.

Over de senere år er der sket en væsentlig udbygning og professionalisering af universiteternes aktiviteter med teknologioverførsel. Som led i disse aktiviteter sker det også, at universiteterne får tilbudt retten til opfindelser, som er gjort af andre end egne ansatte, men som indirekte er skabt for institutionernes ressourcer. Det kan for eksempel være opfindelser gjort i et samarbejdsprojekt med studerende eller private partnere, som ikke selv ønsker eller har mulighed for at nyttiggøre de pågældende rettigheder. Endvidere har universiteterne som arbejdsgivere automatisk ophavsretten til edb-programmer frembragt af egne ansatte.

De pågældende situationer falder imidlertid uden forskerpatentloven i den hidtidige udformning. Det betyder, at institutionerne ikke i dag har mulighed for i disse situationer at afholde de nødvendige udgifter til at beskytte, modne og overdrage de pågældende opfindelser til private virksomheder, som efterfølgende kan udnytte dem i egen produktion. Denne manglende fleksibilitet hæmmer hermed

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Mette Lerdorf
Telefon 3392 9913
Telefax 3544 6201
E-post mele@fi.dk

Sagsnr. 08-038610
Dok nr. 615867
Side 1/2

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

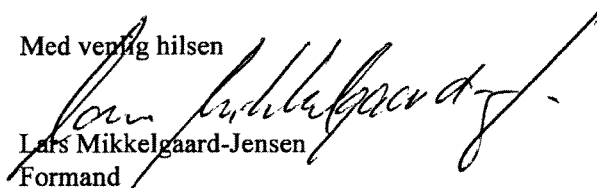
Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

en effektiv udnyttelse af samfundsskabte værdier via kommercialisering af forskningsresultater. RTI støtter derfor de foreslåede ændringer i lovforslagets § 14-15.

For at fremme erhvervsmæssig nyttiggørelse af opfindelser specielt i form af nye virksomhedsetableringer har RTI gennem en årrække arbejdet for at styrke samspillet mellem på den ene side universiteternes teknologioverførsel og på den anden side innovationsmiljøerne, der fungerer som "fødselshjælpere" for nye innovative virksomheder. En praktisk barriere for dette samspil har været, at universiteterne hidtil alene har haft mulighed for at modtage betaling for patentrettigheder i form af ejerandele, hvis køberen var et aktieselskab. I praksis etableres nye iværksættervirksomheder imidlertid ofte med status af anpartsselskab, hvor kravet til indskudskapital er lavere. Rådet hilser derfor velkommen, at der med lovforslagets § 16 lægges op til at fjerne denne begrænsning.

Rådet for Teknologi og Innovation vil i øvrigt i 2009 udarbejde en strategi for styrket kommercialisering af danske forskningsresultater og i den forbindelse drøfte med områdets interessenter, hvilke øvrige initiativer der yderligere kan bidrage til at styrke området.

Med venlig hilsen

Lars Mikkelsen-Jensen
Formand

Danish Agency for Science
Technology and Innovation

Ministry of Science
Technology and Innovation

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 2/2

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Den 14. august 2008

KS/ke

Att.: Kåre Jarl

Sagsnr. 200800471

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

AC har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner i høring. AC har haft udkastet til høring i medlemsorganisationerne og har på den baggrund følgende bemærkninger:

AC finder det positivt, at styrelsen med udkastet lægger op til at afskaffe kravet om, at ministeren skal godkende universiteternes og de øvrige forskningsinstitutioners regler for beregning af vederlag for hhv. institutionens og arbejdstagerens udnyttelse af retten til en opfindelse. Sådanne regler for vederlag bør i stedet fastsættes gennem aftaler mellem de berørte parter.

Samtidig vil der være ærgerligt, hvis meget forskelligartede regelsæt og vederlag på de enkelte universiteter og forskningsinstitutioner kommer til at besværliggøre tværgående forskningssamarbejde og aftaler om patentering af opfindelser mv. AC opfatter det derfor som en nødvendighed, at der skabes generelle retningslinjer og standarder for institutionernes praksis på området og vil arbejde for, at dette bliver tilfældet.

Dette kan fx ske i form af indgåelse af en rammeaftale mellem repræsentanter for hhv. institutioner og forskere. AC vil således opfordre til, at Videnskabsministeriet tager initiativ til at invitere de berørte parter til en drøftelse af de fremtidige retningslinjer for forhandling af rettigheder vedr. vederlag.

Derudover ser AC gerne, at det gennem forskerpatentloven sikres, at den forsker, som er ophavsmand til en konkret opfindelse fortsat kan have adgang til patentet på aftalte vilkår – også når de kommercielle rettigheder via patentet er solgt til anden side. En sådan bestemmelse kan sikre fortsat udnyttelse af frugtbar forskning uanset om køberen af patentet ønsker at udnytte det kommercielt eller ej.

Endelig skal AC opfordre til, at mulighederne for erhvervsmæssig udnyttelse af forskningsresultater fra offentlige forskningsinstitutioner forbedres ved at der afsættes flere penge til "proof of concept"-ordningen, som netop sigter på at hjælpe de universitetsforskere, der har gjort opfindelser med et kommercielt potentiale.

Med venlig hilsen

Karen Skytte
Direkte nr.: 22 49 58 65
E-mail: ks@ac.dk

Kåre Jarl

Fra: Dansk Biotek [office@danskbiotek.dk]
Sendt: 11. august 2008 20:29
Til: Kåre Jarl
Emne: Høring over udkast til lov om ændring om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forksrpatentloven)
docId: http://147.29.149.96/vtukoncp/DOK654066
SJ: -1

Fra: Ruth Klyver [mailto:rk@copcap.com]
Sendt: 11. august 2008 10:02
Til: office@danskbiotek.dk
Emne: Høring over udkast til lov om ændring om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forksrpatentloven)

Til chefkonsulent Kåre Jarl

DANSK BIOTEK har taget Udkast til lov om ændring om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner til efterretning og skal herved komme med et forslag til tilføjelse:
"Da mange spin-out selskaber vil være afhængig af en indsats fra universitetsansatte founders, der er omfattet af loven, ville det være en stor fordel, hvis der i den reviderede lovtekst eksplicit blev givet lovhjemmel til, at universitetsansatte omfattet af loven fik ret til at virke som konsulenter/advisors for et spinout selskab (hvor universitetet evt. har en ejerandel) og afgive rettigheder til (fremtidig) IP til firmaet.

Dette forhold gælder i de tilfælde, hvor founder og universitet ønsker at bibeholde en ansættelse på universitetet, men samtidig har meget vigtigt at bidrage med i firmaet. Det vil således være i alles interesse at muliggøre dette, og ved at nævne dette specifikt i lovgivningen kunne man sikre, at denne mulighed kunne bruges i relevante tilfælde."

Med venlig hilsen

Ruth Klyver
Sekretariatschef

Dansk Biotek
Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark
Symbion Science Park
Fruebjergvej 3
2100 København Ø
Tel.: +45 2889 5854
E-mail: office@danskbiotek.dk
Web: www.danskbiotek.dk

Til:
Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Att.: Kåre Jarl

København, d. 28. juli 2008

Vedr.: Høringssvar til høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven), sagsnr.08-038610

I forbindelse med høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven), sagsnr.08-038610, fremsender Danske Studerendes Fællesråd hermed sine bemærkninger hertil.

DSF's bemærkninger vedrørende udkastet hidrører udkastets anvendelsesområde. Det er for DSF uforståeligt hvorfor udkastet ikke også omfatter studerende ved en institution som defineret i udkastets § 6. Det må antages at i særdeleshed studerende på overbygningsdelen af en videregående uddannelse bedriver forskning som vil kunne frembringe opfindelser som falder under lovens § 3 og derfor vil være berettiget til vederlag jfr. lovens § 12.

DSF vil anbefale at udkastet ændres således det også omfatter studerende ved videregående uddannelse.

Med venlig hilsen

Jeppe Mulvad Larsen
Næstformand og uddannelsespolitisk ordfører

Chefkonsulent Kåre Jarl
Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K

15. august 2008
J.nr. 2008-5811-01
SB

Dir. tlf. 33 92 54 10
sb@dkuni.dk

**Høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige
forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)**

Danske Universiteter takker for ovennævnte lovudkast, som vi den 30. juni 2008 har modtaget i høring.

Ændringerne imødekommer en række af de ønsker, universiteterne har udtrykt i forhold til den nuværende lov.

Vi takker for ministeriets indsats i denne sag og hilser i hovedsagen de foreslåede ændringer velkommen. Dog finder vi, at formuleringerne i § 14 a med fordel kunne genovervejes, idet der er visse formulingsmæssige fortolkningsmuligheder. Blandt andet forekommer det mindre hensigtsmæssigt, når man med den foreliggende ordlyd lægger op til at ville inddrage spørgsmålet om ophavsrettigheder i denne lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner.

Vedlagt følger høringssvar fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter, Aalborg Universitet og Danmarks Tekniske Universitet. Vi henviser til universiteternes konkrete forslag til justeringer og præciseringer til den foreliggende tekst.

Med venlig hilsen

Jens Oddershede

15. august 2008

CHR/CLT

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Att.: Chefkonsulent Kåre Jarl

Organisation for erhvervslivet
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. mail: kja@fi.dk

Høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)

Tak for det fremsendte udkast til ændringer til forskerpatentloven.

DI er meget optaget af, at lovændringer, vejledninger og praksis i det hele taget ikke fører til, at der sker en forrykkelse i den generelle arbejdsdeling, der bør være mellem forskningsinstitutionerne og erhvervslivet. Nemlig at det som udgangspunkt er virksomhederne, som opbygger og vedligeholder patentporteføljer og andre rettigheder, og at forskningsinstitutioner i videst muligt omfang skal overdrage rettighederne til institutionernes IPR til virksomhederne.

DI er i særlig grad opmærksom på de potentielle uhensigtsmæssigheder, der kan blive en konsekvens af den udvidede hjemmel i lovforslaget til at overtage og generhverve retten til opfindelser og ophavsrettigheder til edb-programmer.

Vurderingen af potentialet i en ny teknologi også i forhold til andre teknologier vil således være væsentligt bedre forankret i virksomhederne end på forskningsinstitutionerne.

Dette gælder også fastlæggelse af den optimale timing for udnyttelse af en ny teknologi, der er beskyttet af IPR.

Et yderligere centralt aspekt i denne sammenhæng er, at det er naturligt, at virksomheden etablerer et miks af "offensive patenter", som man umiddelbart udnytter i et nyt produkt mv., og "defensive patenter" som virksomheder ud fra strategiske overvejelser på kort sigt eller i det hele taget undlader at udnytte.

Det vil således være en uheldig konsekvens af den foreslåede lovændring, hvis det fører til, at forskningsinstitutioner i højere grad fastsætter krav om udnyttelse af en rettighed inden et givet tidspunkt eller i det hele taget som forudsætningen for overdragelse til virksomheden.

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377 di@di.dk
Danmark www.di.dk

Besøgsadresser/Visiting addresses

H.C. Andersens Boulevard 18 Sundkrogskaj 20
København V København Ø

CVR: 16 07 75 93

Med lovforslaget øges det offentlige beføjelser på et område, som i udgangspunktet hører til på det privatretslige område, hvorfor DI forudsætter, at behovet for ovenstående udvidede hjemmel er veldokumentet.

Såfremt lovforslaget vedtages i den form, det foreligger nu, bør ovenstående hovedlinjer i forskningsinstitutionernes håndtering af IPR afspejles i bemærkningerne, ligesom der bør ske en løbende overvågning af, at der ikke på institutionerne udvikler sig en u hensigtsmæssig praksis på dette felt. Det bør endvidere fortløbende dokumenteres, at der fortsat er behov for disse udvidede beføjelser.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Forskningspolitisk chef

/Claus Thomsen
Chefkonsulent

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Att: Kåre Jarl
Sendt via e-mail: kja@fi.dk

6. august 2008
Journal nr. 0801964
ET

Høring vedr. udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)

DM (Dansk Magisterforening) har d. 30. juni 2008 modtaget høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven).

DM vil knytte følgende bemærkninger til lovudkastet om ny forskerpatentlov.

I henhold til pkt. 1, § 2, 1) finder DM det hensigtsmæssigt, at lovteksten klargøres og præciseres, således at retspraksis implementeres i lovteksten. DM vil derfor opfordre til, at § 2 præciseres, så det klart fremgår, at arbejdsgiver erhverver sig ret til at anvende værker som arbejdstageren har frembragt som led i arbejdsgiverens sædvanlige virksomhed.

I forbindelse med ophævelsen af § 12, stk. 3, 2. pkt. finder DM det positivt, at Videnskabsministeriet ønsker at ændre en bureaukratisk praksis med hensyn til regelgodkendelse på området. Det er dog samtidig DMs opfattelse, at det er nødvendigt med generelle retningslinier for, hvordan en ny praksis på området gennemføres. DM vil derfor opfordre Forsknings- og Innovationsstyrelsen til at tage initiativ til, at parterne på området mødes for at fastlægge sådanne retningslinier. Konkret vil DM foreslå, at Videnskabsministeriet inviterer Danske Universiteter, SE-Dirk, AC og DM til drøftelse af fremtidige retningslinier for forhandling af rettigheder vedr. vederlag m.v.

Endelig finder DM det nødvendigt, at lovforslaget i videre udstrækning bør sikre den videre udvikling af dansk forskning. Grundlaget for patentering er muligheden for en eventuel kommercialisering, hvilket i praksis betyder, at alle rettigheder overgår til anden part, hvis ikke andet aftales. Af konkurrencemæssige hensyn opkøber store virksomheder ofte såkaldte defensive patenter, som henlægges for ikke at forvride den pågældende virksomheds konkurrencestatus på markedet. Patentet udnyttes m.a.o. ikke kommercielt.

Uanset om et gældende patent udnyttes kommercielt eller henlægges, afskæres forskeren i sin fortsatte forskning inden for feltet ved overdragelse til anden part. Det finder DM meget uheldigt i relation til forskningens samfundsmæssige betydning generelt. For fortsat at sikre, at den skattefinansierede forskning udvikles til gavn for hele samfundet, finder DM det nødvendigt at sikre, at den forsker, som er ophavsmand på aftalte vilkår

Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg
Danmark

Telefon 3815 6600
Fax 3815 6666
dm@dm.dk

www.dm.dk

fortsat har adgang til patentet. Med andre ord foreslår DM, at det via patentforskerloven gøres muligt at have begrænset adgang til et solgt patent på aftalte vilkår.

Med venlig hilsen

Ingrid Stage
Formand

Fra: Lotte Søndergaard Møller [lsm@ida.dk]

Sendt: 11. august 2008 14:14

Til: Kåre Jarl

Emne: VS: Høring over udkast til forlag til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner - dok.id 226898

Prioritet: Høj

Til Forsknings og Innovationsstyrelsen

Til det fremsendte lovforslag skal Ingeniørforeningen, IDA bemærke følgende:

Som udgangspunkt støtter IDA lovforslagets intentioner. IDA er således enig i, at der skal skabes bedre fleksibilitet for de offentlige forskningsinstitutioner mht en erhvervsmæssig nyttiggørelse af de opnåede forskningsresultater.

IDA skal netop i den anledning opfordre til, at der generelt afsættes flere midler til 'proof of concept'-ordningen, hvor man jo netop søger at hjælpe de universitetsforsker, der har opfindelser med et kommercielt potentiale. Flere midler til 'proof of concept'-ordningen vil ifølge IDA's opfattelse direkte understøtte intentionen i det fremsatte lovforslag.

mvh

Lotte Søndergaard Møller

Politisk konsulent

Ingeniørforeningen, IDA

Kalvebod Brygge 31-33

DK-1780 København V

Telefon: 33 18 48 48

Fax: 33 18 48 88

Direkte: 33 18 46 28

Mobil: 21 37 19 26

E-mail: LSM@ida.dk

www.ida.dk

Denne e-mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig og alene tiltænkt modtageren. Såfremt De ikke er rette modtager, vil adgang til e-mailen være ubeføjet, og enhver udnyttelse eller videregivelse af e-mailens indhold være uretmæssig og potentielt i strid med lovgivningen. Såfremt De ikke er rette modtager, bedes De venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil. På forhånd tak.

The information in this email and any attachment is confidential and may be legally protected. It is intended solely for the addressee. Access to this email by anyone else is unauthorised. If you are not the intended recipient, any disclosure or actions taken as a result of the information in this email is prohibited and may be unlawful. If you are not the intended recipient, please notify us immediately and then delete this e-mail and any attachment. Thank you.

Fra: Kåre Jarl [mailto:kja@fi.dk]

Sendt: 30. juni 2008 14:00

Til: Vækstforum - Region Hovedsta; Vækstforum - Region Midtjylland; Vækstforum - Region Nordjylland; Vækstforum - Region Sjælland; Vækstforum - Region Syddanmark; I-ITST - enhedspostkasse; info@rigsrevisionen.dk; U-UBST - enhedspostkasse; Patent- og Varemærkestyrelsen; Handelshøjskolen i København; DTU; IT-Universitetet i København; Københavns Universitet; RUC; SDU; AAU; Aarhus Universitet; akf@akf.dk; crt@crt.dk; mail@dkds.dk; epost@dmi.dk; dac@dac.dk; diis@diis.dk; dsi@dsi.dk; GEUS Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse; kim.gundersen@kunstakademiet.dk; nfa@arbejdsmiljøforskning.dk; FMT@mil.dk; IT-Vest; kennedy@kennedy.dk; sfi@sfi.dk; sfi@sfi.dk; atvmail@atv.dk; connect@connectdenmark.com; kontakt@danmarksvaekstraad.dk; F-FPC - Danmarks Forskningspolitiske Råd; Danmarks Grundforskningsfond; f-cff-dff-bestyrelsessekretariat@fi.dk; Grete M.

LANDBRUGSRAADET

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
kja@fi.dk

14. august 2008
MAL
Tlf 33394269
mal@landbrug.dk

Vedr. høring over udkast til lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner

Landbrugsraadet har ingen kommentarer til de specifikke ændringer rent bortset fra §14.1.

Overordnet synes timingen for lovændringen at være uhensigtsmæssig og omfanget at være for begrænset til at skulle hastes igennem.

Evalueringen af loven går tilbage til 2004 hvor erfaringerne med loven var relativt begrænsede. Samtidig har det såkaldte Johan Schlüter udvalg siddet i snart to år og arbejdet med at udmønte lovens ånd i modelaftale(r) for samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutioner og virksomheder. Erfaringerne fra erhvervets samarbejde med videninstitutionerne er, at der er store uinfriede forventninger - særligt på institutionssiden - som er en klar barriere for offentligt - privat samarbejde. Det gælder særligt bestemmelserne vedrørende overdragelse af rettigheder, afgrænsning af field og betaling for overdragelse. Udvalgets erfaringer med dette væsentlige område burde være taget i betragtning i lovrevisionen.

Hvad angår §14.1. kan man frygte, at man ved at "sidestille" institutioner og virksomheder uddyber det gab, der er mellem erhvervsliv og institutioner ved at forstærke institutionernes forventninger om at skulle gøre patenter til en indkomst via egen kommercialisering. Ud fra en basal betragtning om, at man hver især bør koncentrere sig om det, man er sat i verden for, og at virksomhederne er sat i verden med det formål at skabe overskud, vækst og beskæftigelse, mens institutionerne er sat i verden for at skabe viden, myndighedsrådgivning og uddannelse, bør det ikke være et mål i sig selv at skabe parallelitet i alle lovens bestemmelser.

På baggrund af ovenstående foreslås det, at der etableres en tænkepause, at Johan Schlüter udvalgets erfaringer inddrages, og at der foretages en ny evaluering, som er mere tidssvarende. Dette med henblik på at analysere, om der er behov for en mere omfattende revision.

Med venlig hilsen

Morten Andersen Linnet

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Fremsendt via e-mail: kja@fi.dk samt almindelig post.

15. august 2008

Høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har med e-mail af 30. juni 2008 sendt udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven) i høring.

Lif takker for brevet og muligheden for at fremsætte bemærkninger hertil.

LIF har ingen bemærkninger til det rent lovtekniske i lovforslaget, men derimod et par helt generelle/principielle bemærkninger fremført på vegne af enkelte af medlemsvirksomheder.

Konsekvenser for erhvervslivet

I bemærkningerne til lovforslaget punkt 5 fremgår: "Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet".

Selv om begrundelserne for ændringerne kan virke fornuftige, og der skal aftalereguleres, ser visse medlemmer alligevel en vis risiko for, at de offentlige institutioners patentbesiddelse og mulighed for kommerciel udnyttelse af samarbejdspartners rettigheder sker på bekostning af industriens tilsvarende rettigheder og muligheder, hvorved lovforslaget faktisk vil kunne påvirke erhvervslivet negativt.

Disse medlemmer mener således, at lovforslaget indebærer en vis risiko for, at fokus og den naturlige arbejdsdeling og balance i samarbejdet mellem virksomheder og institutioner forrykkes med en negativ effekt på samarbejdet, aftaleforholdene samt virksomhedernes IP-situation til følge.

Medicinalindustrien er afhængig af IP i en palet af projekter på forskellige langvarige udviklings- og/eller forskningsstadier og af defensive positioner til at beskytte og på sigt føde de meget kapitalkrævende pipelines.

Nogle medlemsvirksomheder ser med forslaget en vis risiko for, at de offentlige institutioner vil søge at få overdraget så mange IP-rettigheder som muligt ud fra et synspunkt

om, at der jo er tale om et potentielt aktiv. Som konsekvens heraf vil det blive vanskeligere for industrien at indgå aftaler, der gør det muligt at opretholde det nødvendige mix af offensive og defensive samt potentielle IP-positioner i den kommercielle udnyttelse. Medlemmerne finder i den forbindelse, den teknisk kyndige industri har bedre muligheder for at forestå opbygningen af eventuelle IP-pools og foretage løbende vurderinger af, hvorledes den kommercielle udnyttelse bedst prioriteres på et givent tidspunkt end juristerne på de offentlige forskningsinstitutioner.

Offentlige institutioners erhvervmæssige interesser:

Flere medlemmer vil også i den forbindelse udtrykke deres bekymring for, om forslaget vil åbne yderligere op for, at offentlige institutioner vil få mulighed for at pleje deciderede erhvervmæssige interesser som fx aktie- eller anparts ejere i virksomheder. Fremstår en offentlig institution som blot delvis ejer af egentlig erhvervsvirksomhed, kan det ikke blot dreje fokus væk fra institutionens egentlige opgave - at bedrive forskning både selvstændigt og i upartisk samarbejde med eksterne parter - men det kan også virke konkurrenceforvridende i det forhold, at sådanne offentligt subsidierede virksomheder konkurrerer med ikke subsidierede virksomheder.

Venlig hilsen

Henrik Vestergaard
Chefkonsulent

Louise Steve
Advokat

Patent- og Varemærkestyrelsen
Helgeshøj Allé 81
2630 Tåstrup

Vendersgade 22
1363 København K
Telefon 33 12 18 38
sekretariat@patentagentforeningen.dk
www.patentagentforeningen.dk

Att.: kja@fi.dk

15. august 2008

Høring over udkast til lov om ændring af lov om opfindelser ved offentlige forskningsinstitutioner (forskerpatentloven)

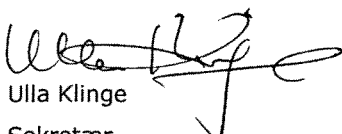
Idet vi takker for brev af 30. juni 2008 vedrørende ovenstående, har Patentagentforeningen nedenstående kommentarer til udkastet.

Foreningen hilser det velkomment, at loven udvides til også at gælde udnyttelse af ophavsretigheder til computerprogrammer. Det er væsentligt, at de offentlige forskningsinstitutioner gives muligheder for at nyttiggøre også sådanne immaterialrettigheder.

Foreningen hilser det ligeledes velkomment, at opfinderkredsen udvides til også at omfatte rettigheder til opfindelser, der er gjort af andre end arbejdstagere ved de offentlige forskningsinstitutioner.

Endelig hilser foreningen det velkomment, at der med den nye § 14b åbnes mulighed for, at institutionen kan få tilbageoverdraget rettigheder fra en tredjemand, der ikke har udnyttet dem, således at rettighederne ikke forbliver uudnyttede.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ulla Klinge
Sekretær

Forsknings- og Innovationsstyrelsen
Bredgade 40-42
1260 København K.

Frederiksberg og San Diego den 14.8.2008

Vedr.: Høring over lov om ændring af Forskerpatentloven

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har den 30.6. d.å. fremsendt udkast til lov om ændring af Forskerpatentloven i høring (sagsnr. 08-038610, dok. 595525).

Som det vil fremgå, er vi enige i, at der er behov for at ændre den eksisterende lovgivning. Vi mener imidlertid, at de nu foreslåede ændringer, som tager sigte på at udvide den nuværende ordning, hviler på et utilstrækkeligt grundlag og peger i en forkert retning, jf. i det følgende, punkt 1. Hertil kommer en række mere konkrete forhold, jf. i det følgende punkt 2.

1. Generelt: Lovforslagets baggrund

Lovforslaget har til formål at effektivisere og udbygge den eksisterende ordning. Denne indebærer, at opfindelser, som er gjort af ansatte ved universiteter m.v., tilkommer institutionerne, idet de ansatte har pligt til at anmelde opfindelser, og institutionerne ret til at overtage disse og søge opfindelserne nyttiggjort. Ordningen er tvangsmæssig (§ 8: "Institutionen har, hvor en arbejdstager som led i arbejdet har gjort en opfindelse, krav på at få de til opfindelsen knyttede rettigheder overdraget til sig"), og den ansatte har således ikke mulighed for at fravælge patentering og i stedet vælge at publicere sine forskningsresultater.

Som den konkrete anledning til lovforslaget henvises under de "almindelige bemærkninger" til, at en evaluering af Forskerpatentloven har bekræftet, at "lovens grundprincipper udgør en klar og velegnet ramme for institutionernes arbejde med opfindelser gjort af egne medarbejdere". Der henvises endvidere til et ønske fra Rektorkollegiet om at få udvidet adgang til at beskytte og udnytte opfindelser, som er gjort i samarbejde med studerende m.v. og ophavsrettigheder til edb-programmer.

Det er efter vores opfattelse en væsentlig *mangel* ved lovforslaget, at det søger at udbygge den eksisterende ordning uden at argumentere nærmere for, om denne fungerer tilfredsstillende. Henvisningen til institutionernes interesser er i den forbindelse ikke i sig selv tungtvejende. Loven har således ikke til formål at tilgodese institutionernes interesse, men at fremme de *samfundsmæssige interesser* i at sikre, at forskningsresultater, som er frembragt ved offentlige midler, nyttiggøres for det danske samfund ved erhvervsmæssig udnyttelse.

Vi har ikke kendskab til evalueringer af forskerpatentloven, der dokumenterer sådanne effekter. Videnskabsministeriets evalueringen fra 2004 dokumenterer en øget patenteringsaktivitet, men understreger, at disse aktiviteter "langt fra [er] selvfinansierende". Det betyder, at ordningen har ført til større aktivitet (omsætning) på universiteterne, men at ordningen ikke genererer merindkomst for universiteterne. (Vi minder om, at evalueringen ikke har medtaget det tidsforbrug, som den enkelte

forsker leverer for at skulle leve op til ordningens krav.) Der er ikke belæg for at tro, at det har ændret sig siden 2004. Men endnu mindre er der dokumentation for, at Forskerpatentloven har ført til en øget *nyttiggørelse* af forskningsresultater fra danske universiteter. En valid undersøgelse af dette forhold skulle ikke bare evaluere erhvervslivets (og andre dele af samfundets) brug af forskningsresultaterne, men også undersøge de *omkostninger*, ordningen har påført både universiteterne og brugerne af forskningsresultaterne. Der er således på ingen måde evidens for at Forskerpatentloven er en succes.

Lovforslaget afspejler heller ikke, at der siden lovens vedtagelse er fremkommet en række væsentlige oplysninger, som synes at indikere, at Forskerpatentlovens positive effekter muligvis er overvurderede, og at lovgivningen formentlig har en række undervurderede negative virkninger for spredningen og nyttiggørelsen af universitetsforskning. Hertil kommer, at udviklingen i bl.a. Finland og Norge, hvor særlovgivning vedr. universitetsansattes rettigheder er kommet på plads i de senere år, er gået i en anden retning end den danske.

Det er lovens grundlæggende præmis, at institutionernes adgang til at overtage ansattes rettigheder øger *patentfrekvensen*, dvs. antallet af patentansøgninger pr. universitetsansat. Påstanden er i forarbejderne til hovedloven begrundet i en række undersøgelser af danske forhold. Der er imidlertid fremkommet nylige statistiske oplysninger, som kunne tyde på, at betydningen af den danske lov for patentfrekvensen er overdreven.¹ Undersøgelserne er baseret på udenlandske forhold. Vi er dog for tiden ved at foretage en tilsvarende undersøgelse af danske forhold. De foreløbige resultater bekræfter helt de udenlandske konklusioner: Selv uden den nuværende ordning ville de danske universitetsansatte således bidrage til et betydeligt antal patenter. De nævnte undersøgelser synes at indebære, at det er problematisk at udbygge loven uden nærmere overvejelser af dens generelle effekt for patentfrekvensen. Det er således muligt, at udbygningen af ordningen slet ikke vil føre til flere patenter – eller ophavsretligt beskyttede edb-programmer – men blot til øget administration.

Heller ikke omfanget af de *samfundsmæssige omkostninger* ved den nuværende ordning gøres til genstand for nærmere analyse. Omkostningerne omfatter dels de (direkte) omkostninger ved at opretholde et administrativt beredskab ved institutionerne, der som nævnt i 2004-evalueringen overstiger omsætningen på området, selv uden at de aktive forskeres omkostninger medregnes. Men erhvervslivet/samfundet påføres tillige indirekte omkostninger. De består for det første i, at institutionerne ved at patentere viden, som ellers ville være fri, pålægger de virksomheder, som ønsker at udnytte universitetsviden, ekstraudgifter i form af licensafgifter. For viden, som udspringer af offentligt finansieret forskning, vil licensafgiften kunne udgøre en form for ”dobbeltbeskatning”, som næppe medfører samfundsmæssige fordele, men blot en omfordeling til fordel for institutionerne uden, at denne vil føre til øget innovation. Men hvad værre er, så viser nye

¹ *Francesco Lissoni m.fl.*: »Academic Patenting in Europe: New Evidence from the KEINS Database« (tilgængelig på www.cespri.unibocconi.it/workingpapers). *Francesco Lissoni m.fl.* konkluderer således på baggrund af omfattende statistiske undersøgelser af patentaktiviteten i Frankrig, Italien og Sverige, at »... European universities' contribution to domestic patenting appears not to be much less intense than that of their US counterparts«. Dette gælder altså også bl.a. Sverige (og Italien), hvor de ansatte har retten til deres opfindelser. For Norges vedkommende viser en stor undersøgelse af patentpraksis i perioden 1998-2003 (dvs. i perioden op til indførelsen af de nye regler om ”universitetspatenter”), at godt 10 pct. af alle norske patenter involverede en opfinder fra en offentlig forskningsinstitution. For kemiske og farmaceutiske patenter var andelen 18 pct. *Eric J. Iversen, Magnus Gulbrandsen og Antje Klitkou*: »A baseline for the impact of academic patenting legislation in Norway«, *Scientometrics*, Vol. 70, No. 2 (2007) 393-414.

undersøgelser af den danske forskerpatentlov², at inddragelsen af universiteter i patentering som selvstændige rettighedshavere kan blokere for udnyttelsen af universitetsviden gennem en kompliceret ”kontraktbelæggelse” af samarbejdsprojekter. Hvor det kan være både relativt simpelt og produktivt at aftale meget præcise vilkår for udnyttelsen af resultaterne af forskning, der er tæt på anvendelse, så er det ikke bare uhyre vanskeligt (og dermed omkostningskrævende) at aftale vilkårene for samarbejde om mere grundforskningsprægede samarbejder, men universiteternes krav om udtømmende kontraktvilkår kan virke blokerende for et frugtbart samarbejde. Hermed sænkes innovationsaktiviteten både på universiteterne og i erhvervslivet.

Når det om lovforslagets ”*økonomiske konsekvenser for erhvervslivet*” anføres, at det ikke har økonomiske konsekvenser, er den påstand således ikke nærmere underbygget. Henvisningen til, at ordningen ikke ville have positive konsekvenser, er i øvrigt noget overraskende, da det vel er forventningen med lovforslaget at opnå en positiv effekt?

Vi mener således, at der er behov for en anderledes tænkning på området. Som en yderligere indikation af, at der kunne være grund til at genoverveje den danske ordning nærmere kommer endelig, at nylig lovgivning i *Norge og Finland* om universitetsansattes opfinder- og patentrettigheder er meget forskellige fra den danske model. Der er således ingen af de nordiske lande, som har valgt at kopiere den danske model, selv om den danske model har været begge landes lovgivere bekendt. Både den finske og norske ordning indebærer en mere dynamisk og mindre tvangsmæssig ordning end den danske. Den norske LOV-2002-12-06-73, indebærer således en blot *betinget* adgang for universiteterne til at overtage ansattes opfindelser. Her kan den ansatte normalt vælge at prioritere publicering frem for patentering. Den finske Lag om rätt till uppfinningar vid högskolor 19.5.2006/369 giver på tilsvarende vis ansatte mulighed for at vælge publicering fsva. resultaterne af ”åben forskning” (som bl.a. omfatter forskning uden ekstern finansiering), jf. lovens § 6.

Disse ordninger synes at gøre det relevant at overveje, om den danske ordning generelt kunne afbureaukratiseres, og at antyde, at tvangsmomentet i den danske ordning er overdrevent.

2. Konkrete bemærkninger

Nedenfor følger *to kommentarer* til lovforslaget (i og ii) samt et *forslag til en tilføjelse* til lovforslaget (iii).

i. Edb-programmer

Det fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 4, at ophavsretten til edb-programmer, som er frembragt af en ansat ved institutionen ”efter bestemmelserne i ophavsretsloven [OHL] uden videre aftale overgår til institutionerne i deres egenskab af arbejdstagere”.

Lovforarbejderne er således baseret på den antagelse, at det følger af gældende (ophavs)ret, at der for edb-programmer gælder en ”arbejdsgiverregel”, som medfører, at ophavsretten til universitetsansattes edb-programmer automatisk overgår til arbejdsgiveren. Bemærkningen tager givet sigte på OHL § 59, som lyder således:

”Ophavsretten til et edb-program, der er frembragt af en arbejdstager under udførelsen af dennes arbejde eller efter arbejdsgiverens anvisninger, overgår til arbejdsgiveren.”

² Finn Valentin.

Der foreligger os bekendt ingen domstolspraksis om spørgsmålet. Spørgsmålet er imidlertid adresseret i forarbejderne til Forskerpatentloven (ikke OHL!), som indeholder følgende passus:

”Ophavsret til et litterært eller kunstnerisk værk, der er reguleret via ophavsretsloven, er ikke omfattet af forslaget. Værker i form af edb-programmer henregnes til litterære værker. For edb-programmer gælder i medfør af ophavsretslovens § 59 ... at, ophavsretten til et edb-program, der er frembragt af en arbejdstager under udførelsen af dennes arbejde eller efter arbejdsgiverens anvisninger, overgår til arbejdsgiveren. Der findes ikke undtagelser for så vidt angår uddannelses- og forskningsinstitutioner. Dette indebærer, at ophavsretten til edb-programmer frembragt i ansættelsesforhold på et universitet eller anden højere uddannelsesinstitution under forskningsministeriet eller en sektorforskningsinstitution, tilkommer institutionen.”

Denne udlægning af § 59 er ikke aldeles oplagt, selv om den har god støtte i dele af dansk ophavsretlig teori (Peter Schønning). Bestemmelsen, som udgør en undtagelse fra den almindelige regel, hvorefter ophavsretten kun overgår til arbejdsgiveren i den udstrækning det er ”nødvendigt” af hensyn til dennes ”sædvanlige virksomhed”, skal således nok fortolkes snævert, og universitetsansatte er ikke uden videre omfattet af det traditionelle arbejdstagerbegreb, som bestemmelsen benytter. I andre nordiske lande anses bestemmelsen da også for *ikke* at omfatte universitetsansatte. Det nævnte ”hjemmelsgrundlag”, som er tilvejebragt med forarbejderne til Forskerpatentloven, er således noget spinkelt, og bør udbygges.

Det er sympatisk, at lovforslaget indebærer en adgang for institutionen til at *honorere ansatte* for den kommercielle udnyttelse af disses edb-programmer. Adgangen hertil er tænkt som en mulighed, der vil styrke de ansattes incitament. Et *vederlagskrav* ville dog givet have bedre effekt, og der er ikke argumenteret nærmere for, hvorfor de ansatte, der frembringer edb-programmer, som beskyttes ophavsretligt, ikke skal have samme vederlagskrav, som ansatte, der frembringer edb-programmer, som kan patenteres, og som er omfattet af Forskerpatentloven, nyder godt af. Formuleringen af OHL § 59 vil næppe være til hinder for et sådant krav.

Lovforslaget synes generelt at undervurdere betydningen af den arbejdsgiverregel for edb-programmer, som hermed slås fast. En sådan regel medfører således, at *alle* ophavsretligt beskyttede edb-programmer tilkommer arbejdsgiveren og ikke kun – som inden for det patentretlige område – de programmer, som institutionerne ønsker retten til med henblik på erhvervsmæssig udnyttelse af. Det må antages, at der på de institutioner, som er omfattet af loven, hver dag fremstilles en ganske store mængde edb-programmer som opfylder de ophavsretlige krav i forbindelse med løsningen af forskningsopgaver. Hovedparten af disse har formentlig ingen som helst økonomisk interesse. Med den læsning af § 59, som der nu lægges op til, vil retten imidlertid tilkomme institutionen, og den ansattes dispositioner over disse programmer dermed være afhængig af denne.

Konsekvensen af, at ophavsretten tilkommer institutionen er, at ansatte kun vil kunne udnytte programmet på måder, som er omfattet af eneretten, hvis de opnår *tilladelse* fra institutionen. For en universitetsansat, som har frembragt et edb-program, betyder dette, at den ansatte ikke uden tilladelse vil kunne publicere programmet i artikler eller lærebøger eller fremstille slides eller PP-præsentationer, som gengiver programmet, og benytte disse offentligt. Også en mundtlig fremførelse for en offentlig forsamling vil i princippet kræve tilladelse. Begrebet ”edb-program” er ikke defineret nærmere i lovforslaget, men det vil efter normal sprogb brug også omfatte visse

forberedende designmateriale, flow charts m.v. Det følger af almindelige ophavsretlige principper, at også "originale" skitser, noter, kladder o.lign. nyder ophavsretlig beskyttelse.

Konsekvensen af at anse ophavsretten til edb-programmer for at være omfattet af OHL § 59 vil således være, at institutionerne inden for de områder, hvor de ansatte regelmæssigt frembringer sådanne programmer, vil skulle etablere ordninger, som muliggør, at de ansatte på en for dem lidet byrdefuld måde opnår tilladelse til at udnytte egne programmer f.eks. i forbindelse med publicering, fremstilling af undervisningsmateriale og formentlig også med henblik på almindelig undervisning. Hvor institutionernes administration af patentrettigheder således især handler om at sikre og stifte rettigheder, er opgaven fsva. ophavsretligt beskyttet materiale især at *afgive* rettigheder.

Universiteternes overtagelse af ophavsretten til edb-programmer vil formentlig også kræve en særlig overvejelse mht. de ansattes krav på *navneangivelse*. OHL § 3 medfører et retskrav for ophavsmanden bl.a. på at blive angivet med navn ved udnyttelse af værket. Denne ret er normalt uoverdragelig, jf. OHL § 3, stk. 3, men overdragelsen i henhold til § 59 omfatter som noget for dansk ophavsret helt abnormt, også de ideelle rettigheder. For universitetsansatte vil dette betyde, at ansatte forskere m.v. ikke vil have noget retskrav på at blive navneangivet i forbindelse med institutionens udnyttelse af deres edb-programmer. En sådan praksis ville være helt uhørt inden for universitetsverdenen, og det bør derfor overvejes, om det er hensigten, at også universiteternes rettighedsovertagelse skal omfatte § 3. Man bør i denne forbindelse være opmærksom på, at den nuværende danske ordning, som medfører en overdragelse også af de ideelle rettigheder til arbejdsgiveren, formentlig er i strid med Danmarks traktatmæssige forpligtelser, jf. Bernerkonventionens artikel 6bis.

Det gælder endelig, at *formålet* med at styrke institutionernes engagement vedr. edb-programmet ikke er underbygget nærmere. Der henvises i bemærkningerne til § 14a, stk. 2, til at hensigten med bestemmelsen er, "at indføre et styrket økonomisk incitament for institutionernes *ansatte* til at frembringe edb-programmer, der kan nyttiggøres erhvervsmæssigt" (kursiveret her). Forarbejderne søger ikke at kvantificere dette bidrag nærmere og indeholder ingen statistisk oplysninger om det nuværende antal edb-programmer, udviklingen over tid, praksis siden vedtagelsen af Forskerpatentloven m.v. Der er heller ikke henvist til udenlandske erfaringer. Der er os bekendt ingen eksempler på, at institutioner har overtaget rettigheder til ansattes edb-programmer, og det fremtræder som noget uklart, hvorfor de ansattes incitamenter skulle øges ved at et evt. vederlag tilkommer institutionerne frem for dem selv. Lovforslaget afspejler heller ikke den bredere diskussion, som for tiden pågår vedr. retsbeskyttelsen og udnyttelsen af edb-programmer. Det er f.eks. meget usikkert, om loven gør det muligt for institutionerne at give adgang til vederlagsfri udnyttelse af edb-programmer, som institutionerne har ophavs- eller patentret til ("Open Source").

ii. Studerende

Det fremhæves i bemærkningerne til § 1, nr. 4, at man som "alternativ" til aftaler efter § 14a, stk. 1, vil kunne tilbyde studerende ansættelse "i forbindelse med et forskningsprojekt". Det bør nok her bemærkes, at det ikke er enhver projektansættelse, som vil føre til, at den pågældende er omfattet af Forskerpatentloven med den konsekvens, at rettighederne til opfindelser vil kunne overtages af institutionen. Rettighedsspørgsmålet bør altid gøres til genstand for særlig aftale og for studerende bør hensynet til offentliggørelse i forbindelse med eksamensarbejder m.v. overvejes særligt nøje.

iii. Nyttiggørelse af forskningsresultater

Af hensyn til den mest effektive udnyttelse af forskningsresultaterne kunne man som en alternativ model, der vil imødekomme en række af de principielle indvendinger mod den nuværende ordning overveje, om forskningsinstitutionerne i loven bør pålægges at *licensiere på et ikke-eksklusivt grundlag*, med mindre det kan dokumenteres, at nyttiggørelsen af forskningsresultatet er entydigt større ved en eksklusiv licens. Forskerpatentloven giver incitament til at universiteterne aftaler eksklusive licenser med virksomheder, der derved opnår en mere eller mindre klar monopolstatus på markedet. Denne status giver naturligvis indtjeningsmuligheder, som universiteterne kan få andel i gennem licensbetalingen. Men taberne er kunderne, der betaler højere priser, og de konkurrerende, ofte små virksomheder, som udelukkes fra deltagelse i markedet. Derved forringes nyttiggørelsen af forskningsresultaterne. Der kan være meget specielle situationer, hvor en eksklusiv licens fremmer nyttiggørelsen, men generelt giver det en langt større udbredelse af forskningsresultaterne, hvis de stilles til rådighed for alle på rimelige licensvilkår. Et klart eksempel herpå er licensieringen af gensplejningsopdagelsen af Cohen (Stanford) og Boyer (UCSF), der blev udlicensiere på ikke-eksklusive vilkår. Det gav en meget hurtig spredning af resultaterne (og i øvrigt store indtægter til Stanford og UCSF). Det bør derfor ikke være universiteternes (og deres kontraktspartners) kortsigtede indtjeningspotentialer, der afgør licensvilkårene, men effekten på samfundets vækst og velfærd. Ikke-eksklusiv licensiering bør derfor være standard-vilkårene.

3. Konklusion

Lovforslaget afspejler ikke, at en række nye oplysninger peger i retning af, at lovens effekt på patentfrekvensen formentlig er overvurderet, at de bredere effekter af den nuværende ordning er ukendte og de negative konsekvenser af ordningen formentlig undervurderede, og at udviklingen i andre nordiske lande er gået i en anden retning. Tidspunktet for at udvide og udbygge den nuværende ordning er således dårligt valgt og beslutningsgrundlaget forekommet ikke at være tilstrækkeligt.

Vi vil på denne baggrund *opfordre* til, at området gøres til genstand for en nærmere undersøgelse med henblik på at tilvejebringe et egnet grundlag for en gennemgående revision af området. En sådan evaluering bør ikke alene inddrage institutionernes interesser og behov men bør søge at afdække lovens effekt for patentfrekvensen og de mere almene direkte og indirekte omkostninger, som er forbundet med universitetspatentering.

Med venlig hilsen

Instituttleder, cand. polit., ph.d. Peter Lotz
Institut for Innovation og Organisationsøkonomi, CBS Copenhagen Business School
(e-mail: pl.ino@cbs.dk)

og

Professor, dr.jur. Jens Schovsbo
Juridisk Fakultet, Københavns Universitet
(e-mail: jens.schovsbojur.ku.dk)